

مقایسه تجویز پروژسترون قبل و بعد از انتقال جنین در سیکل‌های ART

عباس افلاطونیان (M.D.)^۱، مریم اصغر نیا (M.D.)^۲، فریبا سیدالشهدایی (M.D.)^۳.

۱-دانشیار، گروه زنان و زایمان، مرکز تحقیقاتی و درمانی ناباروری، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی شهید صدوقی یزد، یزد، ایران.

۲- استادیار، گروه زنان و زایمان، بیمارستان الزهراء (س)، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی گیلان، گیلان، ایران.

۳- استادیار، گروه زنان و زایمان، دانشکده پزشکی، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی کردستان، کردستان، ایران.

چکیده

مقدمه: امروزه استفاده از آگونیست‌های GnRH در روش‌های کمک باروری (ART) به‌طور گسترده رایج بوده و احتمال ایجاد نقص فازلوتئال با مصرف آنها وجود دارد. لذا از پروژسترون برای حفاظت فاز لوتئال در اکثر موارد استفاده می‌شود. زمان شروع پروژسترون مورد بحث می‌باشد. بعضی از متخصصین تجویز پروژسترون را موقع پونکسیون فولیکول‌ها و بعضی دیرتر توصیه می‌نمایند. این مطالعه به‌منظور مقایسه نتایج درمانی تجویز پروژسترون به هنگام دریافت تخمک یا انتقال جنین انجام شد.

مواد و روش‌ها: مطالعه کارآزمایی بالینی آینده‌نگر بر روی ۵۷۵ بیمار مراجعه کننده به مرکز ناباروری دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی شهید صدوقی و بیمارستان مادر یزد تحت درمان ART و با استفاده از GnRH-a با پروتکل طولانی همراه گنادوتروپین انجام شد. بیماران به‌صورت تصادفی به دو گروه تقسیم شدند. برای گروه اول (۳۰۷ نفر) پروژسترون در روز جمع‌آوری تخمک و به گروه دوم (۲۶۸ نفر) پروژسترون بعد از انتقال جنین تجویز شد. پس از جمع‌آوری داده‌ها، تجزیه و تحلیل اطلاعات با استفاده از آزمون‌های آماری T و χ^2 انجام گرفت.

نتایج: سن مرد و زن و مدت ناباروری در دو گروه مقایسه و تفاوت معنی‌داری مشاهده نشد. همچنین تفاوت قابل توجهی در علت ناباروری مشاهده نگردید. تعداد فولیکول‌ها و تخمک‌های بدست آمده در دو گروه دارای تفاوت معنی‌داری نبود. میانگین تعداد جنین در گروه اول $1/4 \pm 3/1$ و در گروه دوم $1/4 \pm 2/8$ بود که معنی‌دار نمی‌باشد. نتیجه درمانی یعنی تست حاملگی مثبت در دو گروه درمانی تفاوتی نداشت.

نتیجه‌گیری: با توجه به نتایج درمانی حاصل از این مطالعه و مشکلات احتمالی همراه با تزریق عضلانی پروژسترون و به‌علاوه احتمال خونریزی با مصرف پروژسترون موقع پونکسیون، در صورت عدم انتقال جنین، توصیه به مصرف آن بعد از انتقال جنین می‌شود.

کل واژگان: ناباروری، روش‌های کمک باروری (ART)، دریافت تخمک، انتقال جنین، حفاظت فاز لوتئال، و پروژسترون.

آدرس مکاتبه: دکتر عباس افلاطونیان، مرکز تحقیقاتی و درمانی ناباروری، دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی شهید صدوقی یزد، خیابان بوعلی، صفائیه، یزد، ایران.

پست الکترونیک: aflatoonian@yazdivf.org